

Antón Costas

Confusió de confusions

Confesso que, com a votant, encara no sé què és el que ens estem jugant realment en l'anomenat "procés" català. Vet aquí algunes de les causes de la meua confusió.

Es tracta de la independència o de dilucidar qui aconsegueix l'hegemonia política a Catalunya per a les següents dècades? Fins ara aquestes dues qüestions estan profusament barrejades. Des de l'inici de l'Estat de les autonomies, a començaments dels vuitanta, la coalició nacionalista liderada per Jordi Pujol va mantenir clarament l'hegemonia política durant dues dècades. Va començar a perdre-la el 2003 amb els governs tripartits liderats pel PSC. Va tornar al poder el 2010 de bracet d'Artur Mas, però ja amb l'hegemonia qüestionada per ERC, que aspirava a la primogenitura del nacionalisme.

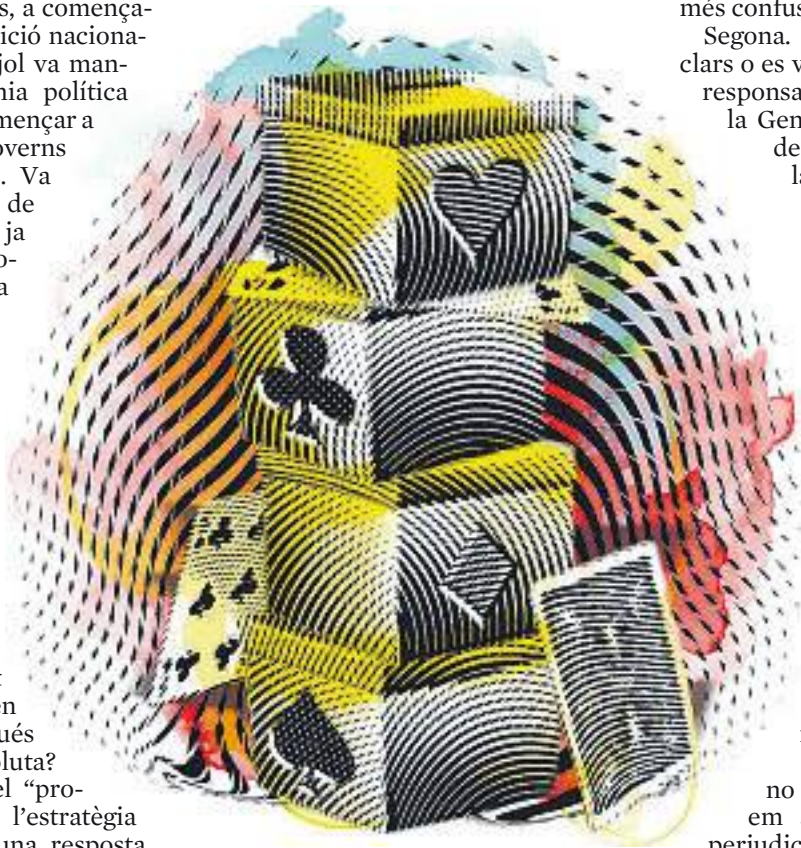
Potser va ser el fet de sentir l'alè d'ERC al clatell el que va portar Artur Mas a avançar dos anys les eleccions. Es tractava, a més, d'aprofitar el clima creat per la primera manifestació de l'11-S del 2012. Els resultats no van ser els esperats. Al contrari.

Quin camí hauria seguit la política catalana si en aquestes eleccions CiU hagués aconseguit la majoria absoluta? S'hauria posat en marxa el "procés" o s'hauria mantingut l'estratègia del "pacte fiscal"? Tenir una resposta permetria aclarir un dubte. Aclarir si la via a la independència ha estat una fugida endavant amb l'objectiu de guanyar temps per tornar a aconseguir l'hegemonia del catalanisme o si realment aquest canvi és el producte d'una nova convicció política. Però ara com ara no està clar quant hi ha de tacticisme i quant de convicció.

Una altra font de confusió és el tipus d'independència que es vol. Es busca realment una independència plena –amb totes les seves possibles conseqüències, com la sortida de l'euro i de la UE– o un "Estat propi" que pot ser compatible amb mantenir els vincles amb Espanya (a l'es-

til de l'Estat lliure de Baviera) i amb la pertinença a l'euro i a la UE? Són dos escenaris molt diferents. Tampoc aquesta qüestió no està clara.

Passa el mateix en la societat. Per descomptat, hi ha una aspiració independentista en una part de la ciutadania catalana. Ve de lluny i és plenament legítima. Però hi ha confusió quant a l'amplitud i les finalitats que té. D'una banda, hi ha els in-

JAVIER AGUILAR

dependentistes de tota la vida. De l'altra, els nous, sobrevinguts amb el malestar social que han provocat les polítiques de retallades. Els primers busquen una nova estació de terme. Els segons podrien estar utilitzant la demanda d'independència com un crit o una amenaça per aconseguir que les coses canviïn.

Aquesta confusió no té res d'estrany. Les grans crisis del capitalisme, com la que estem vivint, sempre porten danys col·laterals. Més enllà de les seves conseqüències financeres i econòmiques, acostumen a posar en qüestió el contracte social i polític implícit vigent i la necessitat de reconstruir-lo. Això és el que ha passat a Catalunya amb l'independentisme. I a la

resta d'Espanya amb el moviment dels indignats i les seqüeles polítiques que estem veient. L'anunci d'eleccions plebiscitàries per al 27-S ha portat noves fonts de confusió.

Primera. Seran unes eleccions o serà un plebiscit? No es pot matar dos ocells amb un mateix tret. Les eleccions serveixen per comptar diputats. Els referèndums per comptar vots. Pretendre que les eleccions siguin un plebiscit produirà encara més confusió.

Segona. Es votarà partits amb líders clars o es votarà llistes de ciutadans amb responsabilitats difuses? Qui presidirà la Generalitat i es responsabilitzarà de governar la sanitat, l'educació, la pobresa o l'economia l'endemà de les eleccions? Aquest dubte augmenta també la confusió.

Tercera. En el supòsit que les forces polítiques que proposen la independència tinguessin majoria parlamentària, s'entraria en un procés rupturista o s'iniciaria un procés de negociació dins de la llei? És a dir, un procés orientat a convocar, en el seu moment, un referèndum legal i acordat. L'ambigüitat sobre aquesta qüestió és una font important de confusió.

I, alhora, un risc seriós per al bon funcionament de l'economia.

De totes aquestes confusions no en pot sortir res de bo. Podríem acabar prenent mal. Alguns perjudicis ja han arribat, com ara la fallida del sistema català de partits vigent fins ara. Però potser el risc principal encara ha de venir. De la mateixa manera que la crisi econòmica ens ha fet perdre una dècada de creixement i benestar, ara que la recuperació econòmica ha començat el risc és que la crisi política ens faci perdre una altra dècada.

Les eleccions del 27-S poden contribuir a aclarir les coses. A condició que les forces polítiques exposin amb claredat les seves propostes, tant sobre el "procés" com sobre les polítiques que proposen per als greus problemes socials i econòmics que tenim. De fet, tinc la intuïció que comença un joc nou de la partida. I que les cartes es tornen a repartir donant opcions a jugadors que semblaven descartats.●

Pilar Rahola

Grècia a l'abisme

Tot va tan de pressa que potser quan aquest article es publiqui, demà ja serà ahir. Es el que tenen les situacions inflamables, que ningú no sap per on creixerà l'incendi, i és un fet que el Partenó està en flames. A més, cal suposar que unes hores de marge poden il·luminar el seny i albirar alguna sortida raonable. Sigui com sigui, de moment això de Grècia crema per totes bandes, devorant al seu pas borses europees, disparant primes de risc i estrenyent el nus de la corbata d'uns i altres en el món de les finances.

Aquests dies d'incertesa el soroll es divideix entre els progrés, brandant l'altaveu i amb la barricada contra Merkel, i els antigrecs, amics dels amics de l'austeritat teutona. Uns, aquests darrers, asseguren que Grècia és un país malgastador, que ha llençat els diners, que ha enganyat les autoritats europees, que ha transgredit totes les prevencions, que exigeix consideracions impossibles i que ara, en ple deliri, arrossega tota la Unió. I tenen força raó, si són els números els que parlen: centenars de milers de funcionaris; milers de morts que cotitzen per

No es pot expulsar de la UE "la terra que ha donat la llum al món", en felicit expressió de Victor Hugo

als més vius; un forat fiscal que arribava al 14% del PIB quan havien declarat menys de 4%; un dèficit públic que, en conseqüència, es va disparar fins als 30.000 milions; i, en definitiva, una economia insostenible submergida en més d'un 30%. El cert és que Grècia pot presentar moltes raons per sustentar la seva raó, però els números no en són una.

Ho són, en canvi, les seves conseqüències, i és aquí on la troica i companyia guanyen en xifres el que perden en raons. Perquè també és cert que Grècia ha fet un esforç extraordinari per complir, que ha acomiadat milers de funcionaris, que ha abaixat les pensions i els sous, que ha reduït les prestacions socials i, com afirmava ahir el Nobel Krugman, tot això només ha servit per pagar deutes. Demanar més esforços a una societat esgotada, sense ni tan sols garantir que aquest patiment blindarà el futur dels seus ciutadans, és una exigència despòtica, més pensada per salvar els diners que la gent. I si bé els compromisos s'han de complir, sota pena de trencar la necessària seguretat jurídica, també és cert que no es pot estressar més enllà dels límits milions de persones.

De raons, doncs, n'hi ha a tots dos costats, i totes se sustenten en algunes actuacions poc raonables. Però el cas és que Grècia no pot més i que la solució no ha de passar per expulsar de la Unió Europea el país que ens va llegar la democràcia, "la terra que ha donat la llum al món", en felicit expressió de Victor Hugo. Passi el que passi amb el referèndum, ni els grecs haurien d'estar sota la pressió de la por a l'expulsió, ni les finances europees haurien de tenir por del cataclisme, perquè totes dues parts es necessiten més que no reconeixen. Esperem, doncs, que Diògenes –el "Sòcrates delirant", segons Plató– trobi l'home honest que resolgui l'embolic.●

Josep M. Vilalta

Educació per a tothom?

L'educació pot ser la clau per eradicar la pobresa el 2030. Aquesta era la frase que citava el secretari general de les Nacions Unides, Ban Ki-moon, en la presentació, fa pocs dies, del Fòrum Mundial de l'Educació a Corea. Allí s'aprovà el nou pla d'acció per a l'educació al món que s'allargarà durant els propers quinze anys. Sens dubte, l'educació és la principal eina de qualsevol societat per créixer i desenvolupar-se, per afavorir la igualtat d'oportunitats, per fer efectiu l'ascensor social i per combatre la pobresa. En aquest context, una dada preocupant ens indica com un percentatge irrisori de l'ajuda humanitària es dedica a projectes de reforçament de

l'educació. L'informe *Education for all 2000-2015: achievements and challenges* de la Unesco mostra amb detall quins han estat els progressos en aquests anys arreu del món.

Una munió de dades que ens informen d'un assoliment desigual, amb clars avenços arreu del món però també encara amb greus mancances i dèficits. Per exemple, s'ha aconseguit reduir a la meitat el nombre de nens i adolescents sense escolaritzar des del 2000. Malgrat això, al món encara hi ha 58 milions de nens sense escolaritzar i 100 milions més que no acaben l'educació primària, amb un augment de les desigualtats. Hem de felicitar-nos per poder disposar d'informes com aquests: consoliden una font d'indicadors i de dades rellevants per al seguiment de l'educació i les polítiques educatives al món. Mal-

grat això, encara trobem mancances que caldria revisar. Per exemple, una visió encara excessivament quantitativa, amb escassa avaluació dels impactes de l'educació en el progrés social i econòmic. Alhora, una atenció feble al factor determinant de qualsevol sistema educatiu: el professorat i la seva capacitat. També sobta enormement la poca valoració del potencial de les noves tecnologies per estendre l'educació formal i no formal arreu del món, quan se'ns mostren com una palanca de canvi extraordinària. Així mateix, l'informe no analitza el desenvolupament de l'educació superior als diferents països, quan genera societats més desenvolupades, més democràtiques i de més qualitat de vida. I també l'escassa valoració de la formació professional o totes aquelles vessants que interrelacionen formació i mercat de treball.●